

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžso/13/2016
Identifikačné číslo spisu: 3015200267
Dátum vydania rozhodnutia: 31.05.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:3015200267.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu Mgr. Viliama Pohančeniča a JUDr. Judity Kokolevskej, v právnej veci žalobcu: B. H. G., nar. XX.XX.XXXX, L. 2, U., zastúpený: JUDr. Andrej Opet, advokát, Československej armády 80/18, Nové Mesto nad Váhom, proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Špitálska 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US1/SSVODPC/SOC/2015/1091 zo dňa 27.01.2015, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/69/2015-33 zo dňa 18.11.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/69/2015-33 zo dňa 18.11.2015 p o t v r d z u j e .

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia vo výške 181,89 eur na účet jeho právneho zástupcu v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom č. k. 13S/69/2015-33 zo dňa 18.11.2015 podľa § 250j ods. 2 písm. d) O.s.p. zrušil rozhodnutie žalovaného č. UPS/US1/SSVODPC/SOC/2015/1091 zo dňa 27.01.2015 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie žalovaného“) a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v sume 648,81 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku k rukám jeho advokáta.

V odôvodnení rozsudku krajský súd konštatoval, že rozhodnutie o nevyhovení žiadosti o pridelenie parkovacieho preukazu zasahuje do sociálnych práv žalobcu. Takéto rozhodnutie musí byť založené na takých predpokladoch, ktoré sú postačujúce pre presné a úplné zistenie skutočného stavu veci. Zdravotný stav oprávnenej osoby musí byť preto preverený a posúdený tak, aby bez pochybností umožňoval vysloviť záver o splnení alebo nesplnení podmienky pre vydanie parkovacieho preukazu. Žalovaný, ktorý vo veci rozhoduje, je povinný vykonať dokazovanie potrebné na zistenie a objasnenie skutočného stavu veci tak, aby mohol vo veci rozhodnúť. Krajský súd zároveň poukázal na to, že

správny orgán musí jasne, zrozumiteľne a presvedčivo odôvodniť, na základe akých skutkových zistení, z akých dôvodov a na akom právnom základe rozhodol. Je legitímne očakávanie žalobcu, že z odôvodnenia rozhodnutia sa dozvie argumenty, prostredníctvom ktorých sa správny orgán vysporiada s jeho odvolacími námietkami. V danom prípade mal krajský súd za to, že nie je zrejme, ako sa žalovaný vysporiadal s odvolacou námietkou žalobcu ohľadom toho, v čom konkrétne sa jeho zdravotný stav zlepšil, keď zo strany správnych orgánov došlo po roku od posledného posúdenia k zmene záveru ohľadom jeho odkázanosti na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. Tieto skutočnosti je potrebné uviesť aj s ohľadom na to, že aj v čase priznania nároku na parkovací preukaz bol žalobca mobilný a orientovaný a z tohto pohľadu sa dokázal premiestniť k vozidlu hromadnej dopravy a cestovať ním. V tomto ohľade teda nedošlo k zmene v zdravotnom stave žalobcu a teda nemožno hovoriť o zlepšení jeho zdravotného stavu. Krajský súd tiež konštatoval, že žalovaný sa vo svojom rozhodnutí riadne nevysporiadal so skutočnosťou, že dôvodom priznania nároku na parkovací preukaz bolo to, že zdravotný stav žalobcu si vyžadoval prevenciu pred infekčnými ochoreniami s vylúčením pobytu vo verejných priestranstvách a hromadnej doprave. Krajský súd preto považoval za potrebné, aby žalovaný uviedol, či takáto nutnosť prevencie infekčných ochorení stále trvá, resp. vyhodnotil mieru jej intenzity oproti stavu žalobcu krátko po vykonanej transplantácii. Krajský súd na záver uviedol, že úlohou žalovaného v ďalšom konaní bude rozhodnúť o veci pri zohľadnení aktuálneho zdravotného stavu žalobcu tak, aby jeho rozhodnutie zodpovedalo zákonným požiadavkám, ktoré na neho kladie ustanovenie § 47 ods. 3 správneho poriadku.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný včas odvolanie a žiadal, aby odvolací súd zrušil rozsudok krajského súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Uviedol, že žalobca bol vo februári 2013 prvýkrát posúdený pre chronickú poruchu obličiek, ktorá viedla k nutnosti dialyzačnej liečby. Dňa 18.02.2013 bol vypracovaný lekársky posudok, v ktorom bola žalobcovi určená miera funkčnej poruchy 70% a z nedokumentovanej príčiny mu bolo odporúčané sprevádzanie druhou osobou. Následne po transplantácii bol dňa 23.09.2013 vypracovaný nový lekársky posudok a bola určená miera funkčnej poruchy 80%. Hodnotenie po tak zložitom zákroku, akým je transplantácia obličky, bolo štandardné. Zákon v takomto prípade myslí na liečbu aj možné komplikácie. Na základe termínu opätovného posúdenia bol zdravotný stav žalobcu opätovne posúdený a Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín (ďalej aj len „úrad“) vydal dňa 08.10.2014 lekársky posudok, ktorý na základe predloženej zdravotnej dokumentácie konštatoval, že žalobca má kreatinín v norme, je bez chorobnosti. Vzhľadom na veľmi dobrý stav (bohatá dokumentácia o nefrologických kontrolách každý mesiac) bola prehodnotená miera funkčnej poruchy a táto bola znížená na 50%. Určujúcim kritériom bol fakt, že priebeh bol bez komplikácií, bez nutnosti liečby týchto komplikácií a hlavne absencia závažnej poruchy funkcie organizmu. Čiastkové obmedzenia zohľadňuje práve miera funkčnej poruchy v pásme ťažko zdravotne postihnutého. Z tohto dôvodu úrad dňa 16.10.2014 vydal prvostupňové rozhodnutie č. TN1/OPPKPČ/SOC/2014/48313-0003 o odňatí parkovacieho preukazu žalobcovi. Žalovaný mal za to, že skutkový stav bol náležite a dostatočne zistený a rozhodnutia správnych orgánov oboch stupňov sú riadne odôvodnené a vychádzajú zo správneho právneho posúdenia veci. Dôvodom odňatia parkovacieho preukazu bolo to, že po kontrolnom posúdení zdravotného stavu v dokumentácii žalobcu nebola dokumentovaná porucha mobility a orientácie do takej miery, aby žalobca nebol schopný premiestniť sa k prostriedku verejnej hromadnej dopravy osôb. Prehodnotenie miery funkčnej poruchy, ako aj odkázanosti žalobcu na individuálnu prepravu nastalo z dôvodu, že u neho bol predpoklad zlepšenia jeho zdravotného stavu a mohli pominúť dôvody, pre ktoré bol odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. Po kontrolnom posúdení jeho zdravotného stavu a po preskúmaní predložených lekárskeho nálezov posudkový lekár žalovaného uviedol, že žalobca už nie je naďalej odkázaný na individuálnu prepravu a nemá praktickú alebo úplnú slepotu oboch očí.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok krajského súdu ako vecne správny a priznal mu náhradu trov odvolacieho konania vo výške 180,18 eur. Konštatoval, že žalovaný v odvolaní neuviedol žiadne nové skutočnosti a len opätovne poukázal na stav prípadu bez toho, aby uviedol, v čom spočíva nesprávnosť rozsudku krajského súdu. Z uvedeného dôvodu nie je zrejme, s ohľadom na aké odvolacie dôvody má odvolací súd zrušiť rozsudok krajského súdu. Vzhľadom na to, že k tvrdeniam žalovaného uvedeným v odvolaní sa žalobca už vyjadroval,

odkázal na svoje doterajšie písomné vyjadrenia v konaní, resp. vyjadrenia na pojednávaní. Žalobca mal za to, že krajský súd rozsudok dostatočným spôsobom a presvedčivo odôvodnil.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 2 S.s.p. odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 212 ods. 1 O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania, keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na webovom sídle Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk, a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nemožno vyhovieť.

Podľa § 14 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj len „zákon č. 447/2008 Z. z.“), fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, ak nie je schopná na rovnakom základe s ostatnými fyzickými osobami a pri rešpektovaní jej prirodzenej dôstojnosti a) premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy osôb a k prostriedku železničnej dopravy a späť; b) nastupovať do vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a do prostriedku železničnej dopravy, udržať sa v ňom počas jazdy a vystupovať z vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a z prostriedku železničnej dopravy alebo c) zvládnuť z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia inú situáciu vo vozidle verejnej hromadnej dopravy osôb a v prostriedku železničnej dopravy najmä z dôvodu poruchy správania pri duševných ochoreniach, vertebrobasilárnej insuficiencie s ťažkými závratmi, straty dvoch končatín, kardiopulmonálnej nedostatočnosti ťažkého stupňa alebo ťažkej poruchy sfinkterov.

Podľa § 15 ods. 3 zákona č. 447/2008 Z. z., na účely parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím sa vypracúva len lekársky posudok podľa § 11 ods. 13 alebo § 11 ods. 15.

Podľa § 11 ods. 13 zákona č. 447/2008 Z. z., na účely parkovacieho preukazu lekársky posudok obsahuje mieru funkčnej poruchy, vyjadrenie, že ide o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, vyjadrenie, či fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom alebo či fyzická osoba má praktickú alebo úplnú slepotu oboch očí a termín opätovného posúdenia zdravotného stavu.

Podľa § 11 ods. 3 veta prvá zákona č. 447/2008 Z. z., pri výkone lekárskej posudkovej činnosti posudkový lekár vychádza z aktuálneho lekárskeho nálezu na účely kompenzácie, na účely preukazu, na účely parkovacieho preukazu, na účely posudzovania fyzickej schopnosti a psychickej schopnosti fyzickej osoby vykonávať opatrovanie a posudzovania fyzickej schopnosti a psychickej schopnosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím udeliť písomný súhlas podľa § 40 ods. 6, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá je odkázaná podľa posudku na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom podľa § 14 ods. 6 alebo má praktickú slepotu alebo úplnú slepotu oboch očí, vyhotoví príslušný orgán parkovací preukaz na základe právoplatného rozhodnutia o parkovacom preukaze.

V zmysle § 45 ods. 14 zákona č. 447/2008 Z. z. príslušný orgán rozhodne o odňatí parkovacieho preukazu a o povinnosti vrátiť parkovací preukaz, ak sa zistí, že fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím nespĺňa podmienky podľa § 17 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. na jeho vyhotovenie ustanovené týmto zákonom. Fyzická osoba je povinná vrátiť parkovací preukaz do 30 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o jeho odňatí.

Podľa § 47 ods. 3 správneho poriadku, v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

Vychádzajúc z vyššie uvedenej právnej úpravy povinnosťou správneho orgánu je rozhodnutie odôvodniť tak, aby jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom bolo zrejmé, z akých podkladov pri svojom rozhodovaní vychádzal, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie a z akých dôvodov, jasne a výstižne vysvetlil, akými úvahami sa riadil pri hodnotení skutkových a právnych okolností namietaných v konaní a aby odpovedal na najdôležitejšie otázky vo vzťahu k hmotnoprávnemu nároku, ktorý bol predmetom správneho konania.

Problematike týkajúcej sa povinnosti náležite odôvodniť rozhodnutie venoval značnú pozornosť vo svojej judikatúre aj Ústavný súd SR (napr. v nálezoch sp. zn. I. ÚS 243/07, I. ÚS 114/08, III. ÚS 36/2010). Ústavný súd konštatoval, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa uskutočňuje v ústavnom a zákonom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu; jedným z týchto princípov, predstavujúcim súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcim ľubovôľu pri rozhodovaní, je povinnosť súdov ako aj orgánov verejnej správy svoje rozhodnutia odôvodniť v súlade so zákonnou úpravou. Z odôvodnenia totiž musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Povinnosť súdu ako aj orgánu verejnej správy je presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť, pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Orgán štátnej moci by mal vo svojej argumentácii, obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia, dbať aj na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, ako aj závery, ku ktorým na základe týchto premis dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale aj spravodlivé a presvedčivé, odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné a je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania. Nedostatky odôvodnenia zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia.

Uvedenou problematikou sa už viackrát zaoberal aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý konštatoval, že rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (napr. García Ruiz c. Španielsku zo dňa 21.01.1999).

Judikatúra EStP a ani Ústavného súdu SR pritom nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument.

Vzhľadom na uvedené sa odvolaciu súdu javí odôvodnenie napadnutého rozhodnutia žalovaného ako jednostranné a formalistické, a teda ako zjavne nezdôvodnené a tým aj nesúladne s právami podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Z administratívneho spisu odvolací súd zistil, že zdravotný stav žalobcu bol prvýkrát posúdený vo februári 2013 pre chronickú chorobu obličiek. Posudkový lekár úradu mu v lekárskom posudku zo dňa 18.02.2013 stanovil mieru funkčnej poruchy 70% a doporučil mu sprevádzanie inou osobou. Konštatoval, že žalobca je mobilný, schopný využívania a používania prostriedkov hromadnej dopravy. V júni 2013 bola žalobcovi transplantovaná oblička a po transplantácii bol jeho zdravotný stav opätovne posúdený. V lekárskom posudku zo dňa 23.09.2013 mu posudkový lekár úradu stanovil mieru funkčnej poruchy 80% a zároveň konštatoval odkázanosť žalobcu na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom z dôvodu stavu po transplantácii obličky s následnou imunosupresívnou liečbou. Taktiež uviedol, že „... je nutná prevencia infekčných ochorení s vylúčením pobytu vo verejných priestoroch a hromadnej doprave a ... že je neschopný prepravy prostriedkami hromadnej dopravy.“ Termín kontroly bol žalobcovi stanovený o rok.

Po roku bol zdravotný stav žalobcu opätovne posúdený posudkovým lekárom úradu, ktorý vydal lekársky posudok č. 2014/48313-02 zo dňa 08.10.2014, tvoriaci podklad pre vydanie prvostupňového rozhodnutia úradu č. TN1/OPPKPČ/SOC/2014/48313-0003 zo dňa 16.10.2014, ako aj napadnutého rozhodnutia žalovaného. Posudkový lekár úradu konštatoval, že u žalobcu nie je dokumentovaná porucha mobility a orientácie a prehodnotil mieru jeho funkčnej poruchy a znížil ju z 80% na 50%. Zároveň konštatoval, že žalobca už nie je vzhľadom na zlepšenie zdravotného stavu odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom a nemá praktickú alebo úplnú slepotu oboch očí. Posudkový lekár žalovaného v lekárskom posudku zo dňa 15.01.2015, č. UPS/US1/SSVODPC/BEZ/2014/2038, uviedol, že odňatie parkovacieho preukazu nebolo z dôvodu zníženia miery funkčnej poruchy, ale vzhľadom k faktu, že „nikde v dokumentácii nie je dokumentovaná porucha mobility a orientácie v takej miere, ktorá by znemožňovala dosiahnutie vozidla hromadnej verejnej prepravy osôb...". Také odôvodnenie odňatia parkovacieho preukazu podľa názoru odvolacieho súdu nie je presvedčivé.

Zásadnou okolnosťou pre rozhodnutie žalovaného o odňatí kompenzácie, v danom prípade parkovacieho preukazu, je zmena rozhodujúcich skutočností, napr. zmena zdravotného stavu žalobcu od doby priznania parkovacieho preukazu v roku 2013, ktorý bol vydaný na základe zistenia jeho odkázanosti na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. V takomto prípade sa kladú zvýšené nároky na odôvodnenie rozhodnutí z hľadiska preskúmateľnosti a presvedčivosti a je nevyhnutné porovnať zdravotný stav žalobcu v čase vyhotovenia parkovacieho preukazu s jeho súčasným stavom. Taktiež je potrebné identifikovať konkrétne pozitívne zmeny zdravotného stavu odôvodňujúce odňatie parkovacieho preukazu, prípadne záver, že parkovací preukaz bol vyhotovený neprávom. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia žalovaného takéto porovnanie neobsahuje, zdôrazňuje ako výlučný dôvod odňatia parkovacieho preukazu len to, že u žalobcu nie je dokumentovaná porucha mobility a orientácie. Trpí preto vadou nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov, podmieňujúcou naplnenie zákonného dôvodu pre jeho zrušenie v zmysle § 250j ods. 2 písm. d) O.s.p.

Z vyššie uvedených dôvodov považoval Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu za súladný so zákonom, a preto ho podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Pokiaľ žalovaný v ďalšom konaní dospeje k záveru, že u žalobcu došlo k zlepšeniu (zmene) jeho zdravotného stavu v porovnaní s rokom 2013, kedy mu bol na základe lekárskeho posudku zo dňa 23.09.2013 vydaný parkovací preukaz, je povinný taký záver v rozhodnutí riadne a presvedčivo odôvodniť a na ten účel si zadovážiť riadne posudky. Vysporiada sa s tým, prečo je potrebné odňať parkovací preukaz aj napriek tomu, že už v čase jeho priznania bol žalobca mobilný a a najmä sa vysporiada s otázkou, či zdravotný stav žalobcu naďalej vyžaduje ponechanie preventívneho opatrenia v podobe vylúčenia pobytu vo verejných priestoroch a v prostriedkoch hromadnej dopravy na účely prevencie infekčných ochorení tak, ako tomu bolo krátko po vykonanej transplantácii, alebo či také opatrenie už nie je potrebné a z akých dôvodov.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 250k ods. 1 O.s.p. vzhľadom na úspech žalobcu v odvolacom konaní. Žalobcovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 181,89 eur, a to za jeden úkon právnej služby - písomné vyjadrenie žalobcu k odvolaniu žalovaného zo dňa 25.01.2016 vo výške 143 eur a režijný paušál podľa § 11 ods. 4 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. vo výške 8,58 eur plus 20% DPH. Priznanú náhradu je žalovaný povinný zaplatiť právnomu zástupcovi žalobcu podľa § 149 ods. 1 O.s.p. do tridsiatich dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.